

UZASADNIENIE

W dniu 21 grudnia 2011 r. powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. (dalej: (...)) wniósł pozew przeciwko pozwanym A. P., i I. P. o zapłatę solidarnie kwoty 100.313,37 zł wraz z odsetkami ustawowymi oraz kosztami procesu według norm przepisanych w postępowaniu nakazowym.

W uzasadnieniu wskazał, iż strony łączyła umowa leasingu operacyjnego w wyniku której pozwany A. P. zobowiązany był do regulowania wobec powoda płatności stanowiących raty leasingowe określone w załączniku do umowy. Mimo początkowego regulowania ciężących na nim obowiązków płatniczych, w późniejszym okresie zaczęły powstawać problemy z płatnościami. Powód podnosi, iż pozwany w pewnym momencie zaprzestał całkowitego płacenia opłat z tytułu rat leasingowych. Dodatkowo strona powodowa wskazała, że wielokrotnie o fakcie powstania zadłużenia w płatnościach informowała pozwanego, co jednak nie przynosiło żadnego pozytywnego efektu.

W związku z rosnącymi nieuregulowanymi należnościami powód wypowiedział pozwanemu umowę, z jednoczesnym wezwaniem do uregulowania zaległości. Po zwrocie przez pozwanego przedmiotu leasingu, powód dokonał jego zbycia po możliwie najwyższej cenie jaką był w stanie uzyskać. W tym miejscu powód zaznacza, że w momencie zawierania umowy leasingu, w celu jej zabezpieczenia pozwany wręczył powodowi weksel in blanco. Wraz z tym strony podpisały również deklarację wekslową która regulowała kiedy i w jakiej sytuacji powód jest uprawniony do wypełnienia przedmiotowego weksla. Dodatkowo weksel ten został poręczony przez pozwaną I. P.. Z uwagi na brak woli strony pozwanej co do uregulowania powstałych należności powód wypełnił przedmiotowy weksel na kwotę odpowiadającą istniejącym zobowiązaniom pozwanego z tytułu realizacji umowy leasingu. Wskazano w pozwie iż na kwotę tę składają się: 27.019,11 zł tytułem niezapłaconych rat leasingowych, 6.198,36 zł tytułem odsetek ustawowych wyliczonych na dzień wypełnienia weksla, oraz kwotę 67.095,90 z tytułu odszkodowania całkowitej wartości opłat leasingowych. Kwota ta została następnie przez powoda pomniejszona o wartość uzyskanej sumy ze sprzedaży przedmiotu leasingu.

Mimo wezwania do wykupu weksla wystosowanego do pozwanych powód nie otrzymał żądanej kwoty, co stanowiło o konieczności wystąpienia z przedmiotowym powództwem.

W dniu 30 listopada 2011 r. Sąd uwzględniając żądanie pozwu wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z weksla, w którym nakazał pozwanym by Ci zapłacili solidarnie na rzecz powoda kwotę 100.313,37 zł wraz z odsetkami ustawowymi oraz kosztami procesu (k.93).

Pozwani A. P. i I. P. pismem z dnia 21 grudnia 2011 r. wnieśli od przedmiotowego nakazu zapłaty zarzuty, zaskarżając nakaz w całości oraz wnosząc o oddalenie powództwa (k.101). W uzasadnieniu wskazali, iż podnoszą zarzut braku przedstawienia weksla do zapłaty zgodnie z art. 38 prawa wekslowego, oraz wypełnieniu go niezgodnie z deklaracją wekslową.

Argumentując swoje stanowisko wskazali, że powód nie dochował ciężącego na nim obowiązku jako wierzyciel wekslowy do prawidłowego przedstawienia weksla do zapłaty. Dodatkowo wskazano w treści pisma zawierającego zarzuty, iż weksel ten został wypełniony niezgodnie z deklaracją z uwagi na to, że suma wskazana w wekslu nie odpowiada faktycznemu zadłużeniu pozwanych względem powoda. W ocenie pozwanych wynika to z faktu iż powód nie przedstawił żadnego dowodu z którego by wynikało że sprzedał przedmiot umowy za kwotę o którą zostały pomniejszone przysługujące mu należności. Jednocześnie pozwani podnoszą, iż cena jaką uzyskał ze sprzedaży ów przedmiotu stanowi zaledwie 1/6 jego pierwotnej wartości rynkowej zaledwie po 3 latach użytkowania. W związku z czym pozwani kwestionują wysokość zadłużenia jakie przedstawia strona powodowa.

W dalszym toku postępowania stanowisko stron nie uległo zmianie.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 31 lipca 2007 r. powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. zawarł z pozwanym A. P. prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą (...) w B. umowę leasingu operacyjnego nr (...) (umowa – k.20, okoliczność bezsporna).

Przedmiotem umowy leasingu był ciągnik siodłowy M. (...). Umowa była zawarta na czas 59 miesięcy, z miesięcznym okresem rozliczeniowym płatnym z dołu (§4 ust 1, 2, 3 umowy). Zabezpieczeniem realizacji umowy był weksel własny in blanco poręczony przez współmałżonka (§4 ust 7 umowy). Walutą leasingu było euro, a opłaty były wymagalne 15 dnia kolejnego każdego miesiąca według szacunkowej wysokości opłat stanowiącej Tabelę Opłat Leasingowych (§4 ust 11, 12, 13). Wartość początkowa przedmiotu leasingu wynosiła 58.500,00 euro (§4 ust 15 umowy). Do umowy załączony był dokument będący Ogólnymi Warunkami Leasingu (OWL) z którymi w momencie podpisania umowy strony się zapoznaly (§8 umowy, Ogólne Warunki Leasingu – k.23, okoliczność bezsporna).

Integralną częścią umowy leasingu operacyjnego są Ogólne Warunki Leasingu (OWL) które pozwany przy zawieraniu umowy leasingu operacyjnego zaakceptował (OWL – k.23, okoliczność bezsporna) Zgodnie z Ogólnymi Warunkami Leasingu w momencie podpisania przez strony umowy, stosuje się do niej regulacje wynikające z OWL (§2 ust 1 OWL). W §3 OWL ustalone były kwestie dotyczące płatności. Wysokość opłat leasingowych które pozwany miał uiszczać względem powoda jest określana w sposób przewidziany i wynikający z umowy (§3 ust 2 OWL). Walutą w której miały być dokonywane płatności było euro (§3 ust 3 lit c OWL). Ponadto na pozwanym spoczywał także obowiązek do ponoszenia innych opłat niż tych wynikających z umowy, tj. opłat za cło, transport, ubezpieczenie etc. (§3 ust 5 lit c OWL). W sytuacji opóźnienia w terminowym regulowaniu opłat, pozwany zobowiązany będzie również do zapłaty odsetek za cały okres opóźnienia (§3 ust 8 OWL). Wypowiedzenie umowy leasingu było uwarunkowane brakiem płatności należności wynikających z umowy leasingu (§7 ust 1 lit a OWL). W przypadku wypowiedzenia umowy leasingu pozwany miał zapłacić na rzecz powoda w pełnej wysokości i bez pomniejszeń korzyści jakie by powód otrzymał wskutek zapłaty opłat leasingowych. (§8 ust 1 lit a OWL). Ogólne Warunki Leasingu określały także podstawy do naliczenia kary umownej z tytułu opóźnienia w zwrocie przedmiotu leasingu (§8 ust 3 lit b OWL).

Do umowy strony załączyły przykładową tabelę opłat leasingowych (załącznik nr 1 - k.30).

Odebranie przedmiotu leasingu stwierdzono było podpisaniem przez strony protokołu zdawczo-odbiorczego (załącznik nr 3 – k.31).

W celu zabezpieczenia realizacji umowy, strony podpisały także porozumienie wekslowe w dniu 31 lipca 2007 r. w wyniku czego pozwany wręczył powodowi weksel własny in blanco (weksel – k.19, deklaracja wekslowa – k.34, okoliczność bezsporna). W pkt 1 tego dokumentu strony wskazały, że powód uprawniony będzie do wypełnienia weksla do kwoty stanowiącej równowartość wszystkich wymagalnych lecz niezapłaconych należności przysługujących powodowi w postaci opłat leasingowych, kar umownych, zwrotu kosztów z tytułu zawartej umowy leasingu operacyjnego nr (...) z dnia 31 lipca 2007 r. w przypadku gdyby pozwany dopuszczał się zwłoki w płatnościach (pkt 1 deklaracji wekslowej). W pkt 2 deklaracji wekslowej wskazano jako poręczyciela weksla pozwaną I. P., oświadczającą że jej poręczenie obejmuje wszystkie powyższe zobowiązania pieniężne pozwanego A. P. istniejące w dniu udzielenia poręczenia, jak również mogące powstać w przyszłości (pkt 2 deklaracji wekslowej).

W trakcie realizacji umowy leasingu operacyjnego pozwany początkowo regulował swoje zobowiązania płatnicze wobec powoda terminowo. W późniejszym okresie strona pozwana zaczęła uchybiać obowiązkowi uiszczenia opłat na rzecz powoda wynikających z umowy leasingu. W wyniku braku płatności do dnia wniesienia pozwu strona pozwana nie uregulowała należności wynikających wystawionych przez powoda faktur VAT tytułem opłat leasingowych (faktury VAT – k.36-50).

W związku z powstałymi zaległościami, oraz brakiem reakcji na wysyłane monity, powód wypowiedział pozwanemu umowę leasingu w dniu 28 kwietnia 2011 r. (oświadczenie o wypowiedzeniu – k.57). Jednocześnie pozwany został wezwany do zwolnienia przedmiotu leasingu oraz wydania go powodowi, jak również do uregulowania powstałych zaległości (okoliczność bezsporna).

Po dokonaniu sprzedaży przedmiotu leasingu, powód zaliczył uzyskaną kwotę na poczet wymagalnych zobowiązań pozwanego, wypełniając weksel na łączną kwotę 100.313,37 zł, oraz wezwał pozwanych do wykupu weksla (zawiadomienie o wypełnieniu weksla – k.60-70).

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o twierdzenia stron wyraźnie przyznane bądź niezaprzeczone przez przeciwnika (art. 229 i 230 k.p.c.), w tym znajdujących się w aktach dokumenty oraz stanowisko stron zaprezentowane w pozwie, zarzutach od nakazu zapłaty, oraz dalszych pismach procesowych. Wnioskowane przez powoda dowody z dokumentów zostały złożone w poświadczonych przez pełnomocnika odpisach, jednak pozostaje to bez znaczenia, skoro pozwani nie kwestionowała ich zgodności z oryginałami. Również w ocenie Sądu brak jest podstaw umożliwiających zajęcie odmiennego w tej kwestii stanowiska.

Pomiędzy stronami bezspornym były okoliczności faktyczne związane z faktem zawarcia umów leasingu operacyjnego, jak również wystawienia celem jej zabezpieczenia weksla in blanco. Niekwestionowano również treści przedmiotowej umowy, jak również faktu, iż strona pozwana posiada wobec powoda nieuregulowane zobowiązania z tytułu niespłaconych rat leasingowych. Kwestią sporną pomiędzy stronami było to czy doszło do skutecznego przedstawienia weksla do zapłaty, oraz wyplenienie weksla zgodnie z deklaracją wekslową.

Jednocześnie Sąd oddalił wnioski pozwanych o dopuszczenie dowodu z opinii biegłym na okoliczność ustalenia wartości rynkowej przedmiotu leasingu jako objęty prekluzją dowodową. Zdaniem Sądu wnioski ten pozwani mogli złożyć w momencie wnoszenia zarzutów od nakazu zapłaty. Powołanie się na niego w piśmie 21 listopada 2012 r. narusza art. 493 § 1 k.p.c., jednocześnie brak też było wskazania przez pozwanych że konieczność złożenia niniejszego wniosku o dopuszczenie opinii biegłego wynika później.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo w niniejszej sprawie jest zasadne i należało je uwzględnić w całości.

W niniejszym postępowaniu powód dochodzi od pozwanych zapłaty solidarnie kwoty 100.31337 zł. Powód w tym celu wniósł o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym, w oparciu o art. 485 §2 k.p.c., zgodnie z którym „Sąd wydaje również nakaz zapłaty przeciwko zobowiązanemu z weksla, czeku, warrantu lub rewersu należycie wypełnionego, których prawdziwość i treść nie nasuwają wątpliwości”.

Zobowiązanie wekslowe ma charakter abstrakcyjny, który wyraża się tym, iż zobowiązanie zachowuje swą ważność niezależnie od wszystkich przyczyn, które spowodowały jego powstanie. Konieczną i wystarczającą przesłanką uzyskania nakazu zapłaty przeciwko zobowiązanemu z weksla jest prawidłowa treść tego dokumentu. Art. 485 § 2 k.p.c. wskazuje bowiem, że ocena weksla w postępowaniu nakazowym ogranicza się do badania formy treści oraz wymagalności wyrażonego w dokumencie zobowiązania. W konsekwencji jeżeli weksel spełnia wymogi formalne – czyli zawiera wszystkie przewidziane w prawie wekslowym wymogi niezbędne dla jego ważności oraz jeśli roszczenie z niego jest już wymagalne, Sąd zobligowany jest do wydania nakazu zapłaty.

Dopiero na skutek wniesienia zarzutów od nakazu zapłaty, Sąd powinien uwzględnić argumenty stron odnoszące się do łączącego je stosunku podstawowego, dla zabezpieczenia którego wystawiony został weksel in blanco.

Sąd uznał za niezasadne twierdzenia pozwanych przedstawione w zarzutach od nakazu zapłaty. Pozwani podnieśli zarzuty wynikające z prawa wekslowego, tj. zarzut braku przedstawienia weksla do wykupu, oraz wypełnienia weksla niezgodnie z wiążącą deklaracją wekslową.

Sąd, wydając nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z weksla, bada jedynie warunki formalne. Powód oparł swoje żądanie na wekslu własnym, weksel ten został wypełniony przez powoda jako weksel niezupełny na zabezpieczenie roszczeń pieniężnych wynikających z umowy leasingu. Weksel jest ważny w świetle wymogów co do formy określonych w art. 101 i 102 ustawa z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe. (Dz. U. z 1936 r. Nr 37 póź. 282 ze zmianami).

Wątpliwości Sądu nie budzi także dokonane przy wystawieniu przedmiotowego weksla poręczenie przez pozwaną I. P.. Zgodnie z art. 32 prawa wekslowego poręczyciel wekslowy odpowiada tak samo jak ten za kogo poręczył. Także w ocenie Sądu skuteczność dokonanego poręczenia nie budzi żadnych wątpliwości, co zresztą nie było kwestionowane przez żadną ze stron.

Mając to na względzie, tut. Sąd w dniu 30 listopada 2011 r. wydał w oparciu o art. 485 § 2 k.p.c. nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z weksla, w którym orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

Na skutek wniesionych przez pozwanych w dniu 21 grudnia 2011 r. zarzutów od nakazu zapłaty wynikających z prawa wekslowego oraz podniesionych na ich poparcie argumentów, spór należało rozstrzygnąć na płaszczyźnie prawa wekslowego. Nadmienić należy jednocześnie, że pozwani nie zakwestionowali faktu, iż ciężką na nich nieuregulowane zobowiązania wynikające z niezapłaconych rat leasingowy wobec strony powodowej.

Z porównania stanowisk stron niniejszego postępowania wynika, że zasadniczą okolicznością, która była pomiędzy nimi sporna, i od której wyjaśnienia zależy rozstrzygnięcie przedmiotowej sprawy, pozostaje kwestia ustalenia zatem, czy doszło do skutecznego przedstawienia weksla do zapłaty, oraz czy kwota na którą weksel ten został wypełniony nie narusza treści zawartej przez stronę deklaracji wekslowej.

Zgodnie z ogólnymi regułami postępowania dowodowego obowiązek przedstawienia dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy spoczywa na stronach, a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie spoczywa na stronie, która z tych faktów wywodzi skutki prawne – art. 6 k.c. w zw. z art. 3 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c. W przypadku podniesienia zarzutu wynikającego z prawa wekslowego tj. zarzutu na gruncie chociażby art. 10 tj. wypełnienia weksla niezgodnie z zawartym porozumieniem ciężar dowodu zawarcia umowy regulującej sposób wypełnienia weksla oraz wypełnienia weksla niezgodnie z umową ciąży na wekslowo zobowiązanym (orzeczenia SN: z dnia 24 lutego 1928 r., I C 2161/27, Zb. Orz. SN 1928, poz. 40; z dnia 12 stycznia 1934 r.). Wobec czego uznać należy że to na pozwanych spoczywał obowiązek przedstawienia dowodów i argumentów świadczących o zasadności podniesionych przez zarzutów.

W ocenie Sądu stanowisko pozwanych w kontekście podniesionych w zarzutach od nakazu zapłaty twierdzeniach jest błędne. W pierwszej kolejności wywieść trzeba, iż niezrozumiałym dla Sądu jest powołanie się na fakt iż nie doszło do prawidłowego przedstawienia weksla na gruncie art. 38 prawa wekslowego. Przepis ten określa sposób i tryb przedstawienia weksla dłużnikowi, jak również wszelki czynności z tym związane. Pozwani dosyć ogólnikowo powołali się na naruszenie powyższej regulacji, nie wyjaśniając w żaden sposób z czym to uchybienie miało by się wiązać. Jednocześnie z akt sprawy wynika że zawiadomienie dotyczące wezwania do wykupu weksli zostało pozwany przesłane przez powoda w sposób jak najbardziej prawidłowy. Argumentacja pozwanych jest zatem w tym zakresie niczym nie udowodniona, co zgodnie z regułami ciężaru dowodu skutkuje tym, iż Sąd nie mógł tak sformułowanego i uzasadnionego zarzutu uwzględnić.

W dalszej kolejności pozwani podnosili zarzut wypełnienia weksla niezgodnie z deklaracją wekslową. Zdaniem Sądu zarzut ten również jest pozbawiony racji bytu.

Zarzuty podnoszone przez pozwanych ograniczają się w zasadzie jedynie do kwestii wysokości kwoty na którą weksel został wypełniony. Jednocześnie nie wskazują oni jakiegokolwiek dowodu w tej materii. Fakt iż na późniejszym etapie postępowania pozwani złożyli wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłym na okoliczność ustalenia wartości rynkowej sprzedanego przez powoda przedmiotu umowy leasingu, nie ma tutaj żadnego znaczenia bowiem wniosek ten objęty jest prekluzją dowodową więc Sąd nie mógł go uwzględnić.

W ocenie Sądu powód w sposób rzetelny i wyczerpujący przedstawił kwoty wchodzące w skład sumy na którą wypełnił weksel. Powołał się również na podstawy do ich wyliczenia wynikające ze stosunku podstawowego (umowa leasingu). Pozwani zaś na żadnym etapie sprawy nie zakwestionowali tych wyliczeń. Co więcej o zgodności wypełnienia weksla z zawartym porozumieniem świadczy min. fakt iż po stronie pozwanej powstały wymagalne niezapłacone

należności przysługujące powodowi z tytułu realizacji umowy leasingu operacyjnego. Deklaracja w sposób bardzo jasny wskazywała czego zabezpieczeniem jest weksel. Z uwagi na brak realizacji płatności przez pozwanego – co jest okolicznością bezsporną – zmaterializowały się przesłanki warunkujące wypełnienie weksla. Zatem stanowisko pozwanych w tym przedmiocie jest nieuzasadnione na gruncie dokonanych ustaleń. Natomiast argumentacja, iż weksel został wypełniony niezgodnie z porozumieniem z uwagi na to że sprzedaż przedmiotu umowy leasingu nastąpiła – w ocenie pozwanych - za kwotę niższą niż można było uzyskać, jest w świetle braku jakichkolwiek dowodów bezpodstawna.

Podniesiony w tym względzie przez nich zarzut, dotyczący tego że kwota zawarta w wekslu nie odzwierciedla aktualnych zobowiązań pozwanych wobec powoda nie mógł doprowadzić do korzystnego dla pozwanych rozstrzygnięcia sprawy, albowiem postępowanie dowodowe przeprowadzone w sprawie jednoznacznie wykazało że powodowi z tytułu niezapłaconych rat leasingowych przysługuje roszczenie o zapłatę kwoty 100.313,37 zł. Co więcej pozwani – jak już wskazano wcześniej – na żadnym etapie sprawy nie kwestionowali ważności weksli, ani treści deklaracji wekslowej, jak i również ważności umowy leasingu, OWL, sposobu jej realizacji i tego czy na jej podstawie stronie powodowej przysługiwało by jakiegokolwiek roszczenie, oraz faktu iż zaprzestano terminowego regulowania opłat leasingowych.

Mimo że pozwani w zarzutach od nakazu zapłaty zawarli stwierdzenie, z którego wynika iż zaprzeczają że wysokość nieuregulowanych zobowiązań odpowiada kwocie na którą wypełniony został weksel, nie zostało to w żaden sposób wykazane, co jak wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 09 lipca 2009 roku (III CSK 341/08, LEX nr 485743): „Nie można odpowiadając na pozew twierdzić, że się nie zgadzając z pozwem <<przeczy wszystkim faktom powołanym przez powoda, poza tymi, które wyraźnie się przyzna>>. Fakty i dowody związane z konkretnymi okolicznościami, z którymi pozwany się nie zgadza powinien on wskazać, jeśli to ma służyć obronie jego racji, powinien się on ustosunkować do twierdzeń strony powodowej”. Podzielając w pełni zaprezentowane stanowisko Sądu Najwyższego, tutejszy Sąd uznał żądanie pozwu - za wykazane co do zasady i co do wysokości. Sytuacja ta skutkowałą koniecznością utrzymania w mocy wydanego w dniu 30 listopada 2011 r. nakazu zapłaty.

Wobec powyższego, należało orzec jak w sentencji.

SSO Joanna Sieradz

Z.

(...)